

Humanist

33-1

Tweewekelijkse uitgave van
het Humanistisch Verbond
Postbus 114, Utrecht
Tel. (030) 31 81 45
1 januari 1978

In alle culturen worden overgangen in het leven (geboorte, verjaardag, huwelijk, dood) met rituelen omgeven.

Bij de Tolteken in Mexico bestond het geboorte-ritueel uit een reiniging met water (vergeleek de chr. doop) en een weg door zeven „hellen” (de kruinen van de „boom”) (ill. uit „Mythen van de Mensheid” — zie ook in dit nummer het artikel van Casper Vogel)

In deze Humanist

- Het humanistisch vormingswerk onder militairen bestaat 25 jaar; zie pag. 3
- Anette Stuivinga filosofeert over de samenhang van alle leven op pag. 4
- Casper Vogel schrijft over sprookjes van de menselijke onbeholpenheid op pag. 6

Gelukkig Nieuwjaar

Het jaar 1978 na Christus zal evenals 1977 365 dagen, 5 uren, 48 minuten en 46 seconden duren.

Voor het gemak wordt elk jaar, zoals bekend, afgerond op hele dagen: 3 x 365 en dan 1 x 366. En eens per eeuw dat schrikkeljaar een keertje overslaan.

Aan de christelijke jaartelling valt even weinig te veranderen als aan de omloopstijd van planeet Aarde om de Zon.

Religieuze tradities hebben een dermate taai leven, dat zij ongeveer even sterk als een natuurwet zijn.

Dus wensen ook humanisten elkaar een goed 1978 na Chr. toe, want wat maakt die nummering der jaren eigenlijk uit? Het hangt er van af, waar je met tellen wilt beginnen.

Bij de geboorte van Jezus?

Bij Adam-en-Eva? of bij het begin van de Russische revolutie?

Humanisten zouden kunnen beginnen bij Socrates. Of bij van Praag.

Van zulke kleinigheden als de jaartelling zullen wij geen probleem maken, daarvoor zijn er te veel religieuze tradities die wel storend zijn voor onze maatschappij, tradities die nuttige verbeteringen afremmen. Rob Tielman schreef er in het vorige nummer al iets over.

In deze „nieuwjaarswens” een voorbeeld, dat betrekking heeft op de jaarwisseling, n.l. een poging tot kalenderhervorming.

Een goed en praktisch plan voor een betere kalender werd een halve eeuw geleden in de Volkenbond (voorloper van de Verenigde Naties) getorpedeerd — puur en alleen door godsdienstige weerstanden.

Dat plan zag er zo uit:

Het jaar wordt verdeeld in vier gelijke kwartalen van 91 dagen en een naamloze dag aan het einde.

jan. 31, febr. 30, maart 30 dagen

apr. 31, mei 30, juni 30 dagen

enz.

Een eeuwig gelijkblijvende kalender, waarbij na zaterdag 30 dec. de oudejaarsdag volgt, en daarna zondag 1 jan.

De Christelijke feestdagen Pasen, Hemelvaart en Pinksteren op vaste data.

Zo'n kalender biedt grote praktische voordelen, maar het protest van Christenen, Mohammedanen en Joden verhinderde mondiale invoering. Het verzet, vooral van de Joodse orthodoxie, was zeer scherp, want het getal „7” is heilig. De laatste week van elk jaar 8 dagen? Het leek op Godslastering.

Het bovenstaande was slechts één voorbeeld van religieuze tradities, die maatschappelijke vooruitgang belemmeren.

Humanisten zien dergelijke tradities, die ook voor de gelovigen-zelf feitelijk zinloos zijn geworden, graag verdwijnen.

Evengoed wordt alle lezers en lezeressen van dit blad een gelukkig 1978 na Christus toegewenst door de scheidende redakteur

Aart Weiland

Hoofdbestuur

Op 2 december was er de periodieke bespreking met de hoofdredacteur Strijdkrachten. Het werk daar wordt steeds meer in het defensief gedrongen. Dit komt omdat er allerlei ontwikkelingen binnen en buiten de krijgsmacht plaats vinden, die de plaats van de geestelijke verzorging steeds meer onder druk zetten. Zo is er onder andere een veel grotere vrijheid voor de dienstplichtigen gekomen. Dit maakt krachten los, die voor de toe-

komst van de G.V. steeds ongunstiger kunnen worden.

De nieuwe hoofdredacteur, dr. Joos Sinke, gaat er fris tegen aan. Het corps werkt in onderling goede verhoudingen, en neemt bovenstaande ontwikkelingen bijzonder serieus op.

Alleen het Coornherthuis, nét uit de tekorten, dreigt daar weer in terug te vallen. Dit wordt mede veroorzaakt door structurele veranderingen binnen de militaire dienst, welke voor een deel invloed uitoefenen op de deelname aan het vormingswerk.

De taakgroep Publiciteit rapporteerde ook. Onder andere kwam ter sprake dat men een nieuwe bundel humanistische opstellen uit wil geven. De redactie wordt gevormd; een aantal auteurs is er reeds.

Er was nog al wat persoonlijk nieuws. Ons hoofdbestuurslid Ina Kerkhof moet zich in acht nemen en haar activiteiten beperken. Ton Jorna is tot 1 augustus 1978 benoemd tot studie-coördinator bij het Humanistisch Opleidings Instituut.

Onze oud-voorzitter, mr. M. G. Rood, is Deken geworden van de Nederlandse Orde van Advocaten, waarmee wij hem inmiddels van harte hebben gefeliciteerd.

Tenslotte: het ziet er naar uit dat wij een bijeenkomst gaan beleggen met een aantal buitenkerkelijke burgemeesters.

Wichers

Correctie

In het nummer van 15 dec. schreef Mr. Sentrop op pag. 2 in zijn H.B.-verslag niet over „centraliserendstendens” binnen het welzijnswerk maar over „neutraliserendstendens”.

Een tweede correctie betreft de Humanistische Stichting Socrates, waar zich geen discussie over de „k” voordoet, maar over de „H” van Humanistisch - Red.

tuurvriendenhuis in Havelte (Dr.), behalve 's zomers, totdat een barak werd bijgeplaatst. In 1964 kwam hier een eigen tehuis: „De Huneberg”. En tenslotte kwam in 1967 het H.M.T. in Seedorf in Duitsland.

Tijdschrift en g.v.

Voor verdere contacten met de militairen diende het in 1954 gestarte tijdschrift „Zo”, maar in 1955 moest door geldgebrek deze uitgave al weer worden beëindigd. Het zou tot april 1962 duren voor met „EGO” kon worden begonnen, dat, zoals de lezer ziet, nog steeds uitkomt. Sinds 1964 is dit het lijfblad van de humanistische geestelijke verzorging in de krijgsmacht. De invoering van de humanistische geestelijke verzorging in de krijgsmacht in 1964 is een andere geschiedenis dan die van het vormingswerk met militairen, waarom het hier nu ging. Voor het bovenstaande is nog van belang, dat sindsdien de g.v., het vormingscentrum „Coornherthuis” en „EGO” onder het Humanistisch Verbond vallen en het Thuisfront, in nauwe samenwerking met het Verbond, de militaire tehuizen beheert.

Jan Troost
(gepens. raadsman)

Wie het vormingswerk onder militairen wil steunen, storte een bedrag op giro 20540 ten name van Stichting Mil. Tehuizen Hum. Thuisfront - Red.

De vuilnisbak

Laatst reed ik in de tram door een grote straat hier in Amsterdam, waar je je zo midden in een heel eng schilderij van Willink kon wanen. Gesloten voor alle verkeer, alleen de tram mocht erdoor en koelbloedige voetgangers zonder hoogtevrees, want ieder ogenblik kon je voor een diepe loopgraaf komen te staan, met een smalle plank erover.

De tram moest soms stoppen, omdat er een enorm graafwerktuig in de weg stond. Een soort voorwereldlijk safari-park: „Monsters hebben voorrang”.

Ik herinnerde me dat een aantal jaren geleden diezelfde straat ook al meters werd omgewoet. Ik moest daar toen bij een dokter zijn. Het had gesneeuwd en het vroom dat het kraakte, met een ijzige wind, die overal doorheen sneed.

Op een comfortabel plekje bij het raam in de wachtkamer kon ik op m'n gemak bekijken, hoe anderen, net als ik even tevoren, worstelden met de door een heel sardonische geest bedachte combinatie van een barre winter en de Amsterdamse Publieke Werken-in-aktie. Op wat eens het trottoir was, lagen nu hoge zandbergen, keihard en met sneeuw bedekt en op het kleine looppaadje, dat nog over was voor voetgangers, lagen bevroren riviertjes van het water, dat uit de regenpijpen gesijpeld was. De middenweg was al dicht en in het zand stonden hier en daar groepjes van die zware ijzeren vuilnisbakken, als grauwe paddestoelen met hoeden van grijze bevroren sneeuw.

Aan de overkant zag ik een deur van een benedenhuis opengaan. Er kwam een man naar buiten met een kaal hoofd, in z'n overhemd en op pantoffels, kennelijk, om „even” de lege vuilnisbak binnen te halen. Dat hij het karwei zwaar onderschat had, bleek al na twee stappen. Haastig vluchtte hij het huis weer in, om even later terug te komen in een uitmonstering, die meer op de Noordpool berekend was, met een bivakmuts, een donkerblauwe jekker, een lange wollen sjal en hoge schoenen. Hij begon manmoedig de klim over de zandhopen, steeds terugglappend en weer opkrabbellend, maar het lukte hem toch om de vuilnisbakken te bereiken.

De terugtocht met de bak deed me denken aan de stroom mieren, die ik eens in de vakantie veel te grote schilfers brood naar hun nest heb zien zeulen.

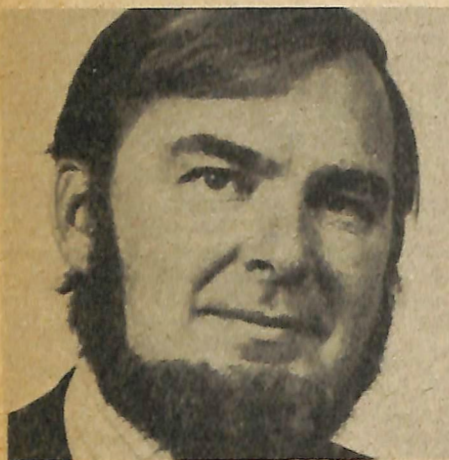
Voor de deur aangekomen, constateerde de man, dat de bak zo niet mee naar binnen kon. Hij verdween het huis in en kwam terug met een stoffer. Eerst kregen zijn eigen schoenen een beurt en daarna de bak, die door het transport vol zand zat. Toen hij ook het deksel ontdaan had van het zand en de bevroren sneeuw, bleek, dat hij de verkeerde bak had meegenomen. Ik zou die bak gehouden hebben voor die ene keer, maar de man zette hem tegen de zandhoop aan en begon wéér de barre tocht. Omdat hij de stoffer op straat bij de deur had laten liggen, moest hij nu met z'n blote handen de harde sneeuw van de deksels vegen, om zijn rechtmatig eigendom terug te vinden.

Terwijl hij, nu met zijn eigen bak door de oefening al wat behendiger dan eerst over de zandberg klauterde, verscheen er een vrouw in de deuropening, die huiverend met haar handen een vestje hoog bij haar hals dicht hield.

„Waar blijf je nou!” drukte haar hele pinnige houding uit. „Je zou alleen maar even de vuilnisbak binnenhalen en al die tijd staat die buitendeur maar open! We stoken niet voor de straat!” Resoluut pakte ze de stoffer van het trottoir op en ging vlug naar binnen. Vlak achter haar de man, met z'n vuile schoenen en de vieze bak.

‘t Kwam me voor, dat de deur iets harder werd dichtgeslagen, dan strikt nodig was geweest. Ik kon het me voorstellen.

Ans Spigt

Dr. Joos Sinke, sinds 1 mei 1977 werkzaam als hoofd humanistisch raadsman in de krijgsmacht. Hij woont in Doorn en werkt in Driebergen, waar hij tevens directeur is van het Coornherthuis aldaar.

(vervolg van pag. 3)

met aansluitende ekskursie naar het museum de volgende dag.

De bijeenkomsten werden goed bezocht: in 1955 24 deelnemers per cursus: door oefeningen enz. vielen er nogal eens deelnemers op het laatste ogenblik af. Met uitbreiding van de verstrekte mogelijkheden door het ministerie nam het aantal toe. In 1958: 866, in 1959: 1455. In dit laatste jaar werd een houten optrek in „De Ark” in gebruik genomen voor de militairen, maar het bleef erg behelpen.

1960: Coornherthuis in Driebergen

Gelukkig kon in 1960 een huis in Driebergen worden aangekocht, dat op 18 juni werd geopend met een lezing van dr. H. Bonger over de humanist Coornherthuis, naar wie het vormingscentrum werd genoemd. Het aantal deelnemers steeg onmiddellijk tot ver boven de 2000.

De laatste jaren loopt dit aantal door verschillende omstandigheden (o.a. diensttijdverkorting) iets terug.

In 1951 kon een ruimte in Amersfoort gehuurd worden, die min of meer als militair tehuis kon dienen.

Het eerste „echte” voor ons gebouwde militair tehuis kwam in 1954 in Nunspeet: „De Leemberg”. Dit werd gevolgd door „De Woldberg” in ‘t Harde in 1959.

Ook waren er vanaf 1953 mogelijkheden voor humanistische militairen in het na-

Humanistisch Vormingswerk Militairen

Toen op 27 januari 1946 in Amsterdam het Humanistisch Verbond werd opgericht, was het doel niet alleen de humanistische gedachte te verdiepen en voor niet-godsdienstigen gelijkberechtiging te verkrijgen (nog steeds een zeer gevoelige plek bij vele humanisten), maar niet minder deze groep op alle manieren geestelijke zorg te bieden. Dat noemde men toen „praktisch humanisme”, later „geestelijke verzorging”.

Vragen in de Kamer

Het nieuwe Verbond liet er geen gras over groeien, ook niet wat betreft de militairen. Bij de defensie (toen oorlog)-begroting over dat jaar (22-8-1946) werden de minister reeds vragen gesteld met betrekking tot geestelijke verzorging in de krijgsmacht (voortaan zou dat ieder jaar gebeuren!). De minister antwoordde dat het Humanistisch Verbond niet een gelijke roeping heeft als de Kerken en daarom niet in de g.v. ingeschakeld kon worden.

In hetzelfde jaar werd, het maandblad „Mens en Wereld” op de leestafel in de Utrechtse militaire inrichtingen neergelegd. Tot bijeenkomsten met militairen in de kazerne kon het door standvastige samenwerking van kommandanten niet komen.

Men had o.a. adressen van gezinnen aan de militairen willen geven, waar deze eens een avondje in huiselijke kring hadden kunnen doorbrengen. Er waren te veel tegenwerking, te weinig geld en dus te weinig mogelijkheden.

In 1947: de gebruikelijke vragen in de Kamer en een onderhoud tussen de minister en de hoofdbestuursleden Van Praag, Hoesink en In 't Veld. Geen zichtbaar resultaat.

Oprichting Humanistisch Thuisfront

Op 14 oktober 1948 werd het Humanistisch Thuisfront „Humanitas” opgericht, als zelfstandige organisatie met als doel het geestelijk welzijn van buitenkerkelijke militairen te bevorderen. Later werd „Humanitas” uit de naam weggelaten, waarschijnlijk om verwarring met de gelijknamige Vereniging voor Maatschappelijk Werk te voorkomen. De oprichters waren o.a. het Humanistisch Verbond en het Nederlands Verbond van Vakverenigingen. Dat het Humanistisch Thuisfront juist nu werd opgericht hangt samen met de oorlog in Indonesië. Daar waren veel militairen die steun nodig hadden en ook demobilisanten vroegen om hulp. De buitenkerkelijken onder hen dreigden bij gebrek aan een eigen organisatie tussen wal en schip te komen.

Het exploiteren van militaire tehuizen waar men buiten diensttijd gezellig en goedkoop kon samen zijn was niet nieuw: sinds 1856 hadden de katholieken zulke tehuizen al (Roomsche Katholieke Militairen Vereenigingen).

Ook de belangstelling van het NVV was niet nieuw: in de mobilisatie 1914-1918 had zij al het één en ander georganiseerd voor

niet-kerkelijk gemobiliseerde leden en in 1939 deed zij hetzelfde.

De banden met de genoemde oprichters waren overigens van persoonlijke aard: de leden vertegenwoordigden hun organisatie niet.

Niet iedereen was blij met de gang van zaken: zowel van binnen als buiten kwam kritiek. De pacifisten binnen het Humanistisch Verbond hadden bezwaren tegen dit contact met militairen, maar mede vanwege deze bezwaren was juist het Thuisfront opgericht dat, zelfstandig, buiten verantwoordelijkheid van het Verbond werkte. Het Thuisfront overigens was niet pro- of anti-militair: het wilde de mensen in dienst helpen, die daar behoefte aan hadden.

Van buiten kwamen bezwaren van o.a. de „Bond Nederland-Indië”. Zij vond het Humanistisch Thuisfront te politiek. Het had zich namelijk uitdrukkelijk op een democratisch-socialistisch standpunt gesteld en kreeg veel medewerking van NVV en PvdA.

Taken van het Thuisfront

In 1951 omschreef de toenmalige directeur van het Humanistisch Thuisfront J. A. Terlingen de taken aldus: Het Thuisfront is een organisatie voor heel buitenkerkelijk Nederland.

Het streeft naar:

1. – geestelijke verzorging voor buitenkerkelijke militairen, zoals de kerken dat doen.
2. – contacten met deze militairen (o.a. in ziekenhuizen en sanatoria) door bezoek, briefwisseling, zenden van boeken en kranten. (Naar militairen in Indië o.a. de St. Nicolaas- en Mei-pakketten).
3. – oprichting en exploitatie van militaire tehuizen, waarbij een aanpak om de bezoekers ook creatief en geestelijk bezig te laten zijn voor de geest stond.
4. – radio-uitzendingen voor militairen en hun familie. Tot 6 mei 1951 werd 51 keer zo'n uitzending „welkom thuis” geheten, verzorgd. Dit bestond uit: grammofoonplaat, groeten, mededelingen over gedemobiliseerden, over beroepskeuzen, her-scholing, e.d.
5. – hulp waar nodig aan gedemobiliseerden.

De oprichting van het Humanistisch Thuisfront gaf voedsel voor nieuwe vragen aan de Minister. Zo vroeg het 2e kamerlid Vermeer of het Humanistisch Thuisfront gesalarieerde (dus full-time) geestelijke verzorgers kon aanstellen (25-1-1949). Minister Schokking antwoordde dat hij er vóór was, dat de soldaat, die dit nodig heeft, steun krijgt van hen die hem geestelijk het meest naast staan. Er schuilen in de humanistische kring krachten genoeg om tot eenzelfde krachtsinspanning te komen als bij andere Thuisfronten. Maar humanistische g.v. is een geheel andere geestelijke verzorging als de godsdienstige (wat overigens niet ontkend werd!). Het Humanistisch Thuisfront zou op gelijke voet behandeld worden als de andere Thuisfronten.

Behalve rijkssubsidies, werden ook bijdragen gevraagd van provincies, gemeenten en het bedrijfsleven en van kontribuanten.

1952: start in Nunspeet

In 1952 werd als proef rijkssubsidie toegekend voor 12 bezinningsbijeenkomsten van 4 dagen voor maximaal 30 deelnemers per groep. Wel moesten deelnemers bij hun kommandant verklaren, dat zij zich in humanistische sfeer in levensvragen willen verdiepen en moesten minderjarige schriftelijke toestemming van hun ouders hebben.

Voor deze bijeenkomsten kon men gedeeltelijk beschikken over gebouw „De Ark” in Nunspeet. Dit was een konferentie- en vakantiecentrum van het Humanistisch Verbond. Voor de militairen was het alleen beschikbaar als en voor zover er ruimte was, dus als er niet veel andere gasten waren.

Op 17 november 1952 gebeurde dan wat wij in dit nummer herdenken: in aanwezigheid van vele militaire- en burgerlijke autoriteiten werd het Vormings- en bezinningscentrum van het Humanistisch Thuisfront geopend. Bij de eerste bekendmaking in de kranten hadden zich reeds 600 deelnemers opgegeven, er was dus belangstelling genoeg.

Vormingswerk in „De Ark”

Volgens een verslag van de directeur van het vormingscentrum, H. J. J. Lips, verliep een dag in „De Ark” gewoonlijk aldus: In de ochtend: discussie in groepen. 's middags: ekskursie Vierhouten, handarbeid, biologische speurtocht of studie. De avonden werden cultureel doorgebracht: lezing of grammofoonplaten en soms negrospirituels door de heer Piet Koning of een lezing door de heer v. d. Brink

(lees door op pag. 2)

EERBIED VOOR HET LEVEN

Sommige termen „devalueren” op het ogenblik, zo ook het begrip „eerbied voor het leven”. Een klein voorbeeld: zowel voor- als tegenstanders van abortus zeggen „uit eerbied voor het leven” te handelen en dit is natuurlijk een contradictie.

Wij zullen dus moeten trachten de werkelijke waarde van het „leven” te vinden en, zo mogelijk, een antwoord te vinden op de vraag wat „leven” eigenlijk is.

Christenen menen dat God de mens naar zijn beeld en gelijkenis geschapen heeft. Daarom zouden ze eerbied voor het menselijk leven moeten hebben. Over planten en dieren zegt de bijbel vrijwel niets, laat staan over eerbied voor deze levensvormen. Christenen trekken dan ook een principiële scheidslijn tussen menselijk leven en elk ander leven.

Wenden wij ons tot de moderne psychologie en filosofie, dan stellen wij vast dat deze vaak belangrijke en interessante theorieën en ideeën verkondigen, maar dat het moeilijk is om door de vele bomen het bos te vinden. Vele theorieën zijn hoogstens deel-theorieën, de synthese ontbreekt. Een klein voorbeeld hiervan is dat vurige aanhangers van Freud vele moeilijkheden en frustraties, die wij ondervinden, zullen terugvoeren op verdrongen seksuele gevoelens, terwijl de aanhangers van Jung ook andere oorzaken aanwijzen.

„Wat is „leven”?”

Het lijkt logischer voor bepaalde aspecten van het leven naar de geneesheer te gaan (immers voor het gemak denken wij meestal alleen aan het menselijk en vergeten de andere natuurrijken) omdat deze immers tracht ons van onze kwalen te genezen. Als wij hem zouden vragen „wat is het leven eigenlijk?”, dan zou hij waarschijnlijk vreemd opkijken, tenminste wanneer hij uitsluitend vanuit zijn medische discipline spreekt (hij kan daarnaast natuurlijk religieus of filosofisch zijn). Praktisch zijn hele opleiding is nl. gericht op de verschijnselen van het leven in de mens, niet op het ontstaan er van.

Om te kunnen begrijpen wat „leven” is, zouden wij ons kunnen wenden tot het filosofische denken van het Neo-Platonisme, een beweging die onder leiding van grote geleerden in het Oude Alexandrië floreerde en die zich ten doel stelde aan te tonen dat de kern van oude en bestaande denkstelsels (bijv. van Plato en van werkelijk geleerde Rabbijnen) dezelfde is: een synthese van religie, wetenschap en filosofie.

Heel eenvoudig samengevat: de mens is niet alleen een stoffelijk wezen, hij is méér dan zijn stoffelijk omhulsel. Onze gedachten en gevoelens zijn niet lichamelijk, er is „iets” dat denkt en voelt en dat denken en voelen heeft invloed op ons lichaam.

Medici hebben – aan de hand van vele proeven – wetenschappelijk aangetoond dat er een duidelijk verband bestaat tussen ons emotionele en gedachtenleven en bepaalde ziektes.

Eén van hen is de Nobelprijswinnaar Alexis Carrel, die het beroemde werk

„l'homme, cet inconnu” geschreven heeft. Hij werkte o.a. ook in Amerika en één van zijn uitspraken luidt: „De gedachte kan organische beschadigingen veroorzaken”. Hij concludeerde: „zekere geestelijke of psychische activiteiten kunnen zowel anatomische als functionele veranderingen van de weefsels en organen veroorzaken.

En verder: „Deze betrekkingen (tussen geestelijk/psychisch) en lichamelijke processen tonen het grote belang aan van deze geestelijke activiteiten, welke dokters, opvoeders en sociologen bijna altijd hebben nagelaten om te bestuderen”.

Om het eenvoudig te houden werd „iets” gebruikt om aan te tonen dat dit o.a. in de mens denkt en voelt. Verder gaande op voornoemde filosofie kunnen wij dit „iets” een „geestelijk beginsel” noemen, dat zich in de mens uit door middel van verschillende vertuigen, waarop hier nu niet kan worden ingegaan. Kort gezegd zouden wij kunnen vaststellen dat dit geestelijk beginsel zich in de mens hoofdzakelijk uit als „zelfbewustzijn” (de mens is het enige wezen in de natuur dat zichzelf kan beschouwen ten opzichte, niet alleen van andere mensen, doch ook met betrekking tot de andere natuurrijken. Deze natuurrijken zijn:

1. het dierenrijk – geen zelfbewustzijn – wel bewustzijn, het vermogen tot voortplanting, het trachten in leven te blijven onder moeilijke omstandigheden.
2. het plantenrijk, ook een soort bewustzijn, dat zich o.a. uit door het in stand houden van de soort en het zich wenden tot de zon.
3. het minerale rijk, eveneens een soort bewustzijn, dat zich uit door de cohesieve krachten.

Wij allen, hetzij mens, dier, plant of mineraal, hebben deel aan dat levensbeginsel, dat alles wat bestaat doordringt, ook wat de wetenschap de z.g. dode (= anorganische) stof noemt. Dit betekent dat wij elkaar veel meer beïnvloeden dan wij denken, want evenals in een lichaam een ziek orgaan ook andere organen kan aantasten als er niet tijdig wordt inbegrepen, zo is dit ook in het heelal het geval. De mens, die het hoogste bewustzijn bezit, nl. zelfbewustzijn, draagt de grootste verantwoordelijkheid ten opzichte van het geheel.

Ook al begrijpen wij de beïnvloeding van een ziek orgaan op ons hele organisme en ook al willen wij wel inzien, niet alleen omdat dokters ons dit zeggen, maar omdat we uit eigen ervaring weten, dat, als wij emotioneel erg uit ons evenwicht zijn, wij „vatbaarder” zijn voor bepaalde ziektes, zo zouden wij toch misschien willen weten hoe dit „wetenschappelijk-technisch” verklaard wordt.

Zodra er sprake is van een stoffelijk atoom, een molecule, is er z.g. „leven” in, hoe latent of onbewust dan ook: „leven” dat beïnvloed wordt door de gedachten en gevoelens van al wat leeft, omdat deze „leventjes” als het ware punten van reflectie zijn.

Dit is geen verzinsel, maar door verschillende biologen aangetoond. Grote geleer-

Mevrouw Annette Stuivinga te Amsterdam, in het „gewone” leven lerares Frans, studeerde in haar vrije tijd filosofie, met name het neoplatonisme. Het verband én de conflicten tussen deze wijsbegeerte en de moderne medische wetenschap poogt zij in dit artikel uiteen te zetten. Om te weten of men al dan niet eerbied voor het leven behoort te hebben, dient men zich eerst af te vragen wat „leven” is. – Red.

den aan de Universiteit van Chicago drukten dit als volgt uit: „als wij voor de geëigende condities zorgen en een zekere impuls laten werken, dan kan de vorm van activiteit, die wij huiselijk „leven” noemen, ontstaan in een toestand van de stof, waarin dit „leven” vroeger latent was. Prof. Mathews:

„Levende dingen vertonen een eigenschap, welke wij mentaal of psychisch zouden noemen en dit „psychisme” is tot nu toe niet anders erkend dan in levende dingen”.

Hij voorspelt verder dat „de psycholoog van de toekomst discussies zal hebben over de psychologie van waterstof, van zuurstof, ja inderdaad van de elektronen zowel positief als negatief”. Prof. Mathews concludeert verder dat de studie van bio-chemie zonder enige kennis van de psychische faktor is als Hamlet te schrijven en Hamlet zelf er uit te laten.”

Nu kunnen dergelijke bespiegelingen wellicht interessant zijn voor geleerden, maar wij als gewone stervelingen, wat hebben wij nu aan de hierboven geschetste uiteenzettingen?

Natuur en leven

Dat wij verantwoordelijk zijn tegenover de „natuur” zien gelukkig veel mensen al in, gezien de vele z.g. milieugroepen, maar deze filosofie gaat verder als wij het gebied van de geneeskunde gaan bekijken. In het algemeen nemen wij aan dat onze geneesheer beter op de hoogte is van de juiste geneeswijze als wij ziek zijn dan wij: „hij heeft er immers voor gestudeerd!” Maar uit eigen ervaring en uit die van anderen moeten wij ervaren dat de gangbare geneeswijze soms te kort schiet waar de homeopathie, acupunctuur of chiropraktische ingrepen wel sukses hebben.

Een heel belangrijk punt is dat vele medische suksessen, zo niet bijna alle, door vivisectie zijn verkregen, d.w.z. door het lijden van miljoenen dieren over de gehele wereld, ook al doet men de proeven z.g. „humaan”, d.w.z. onder narcose.

Bovendien wordt bij dergelijke proeven vergeten dat een proefdier in zijn uitingen nooit geheel te vergelijken is met een mens, omdat de mens het denkvermogen bezit.

Als wij er van uitgaan dat het Leven één en ondeelbaar is, in welk natuurrijk het zich ook manifesteert, dan moeten wij logisch redenerende tot de conclusie komen, dat, hoe „humaan” onze bedoelingen ook wa-

ren, nl. het redden van menselijk leven, dit lijden der dieren niet anders dan ook een ongunstige weerslag op de mens moet hebben.

De volledige samenhang hiervan is weliswaar nog niet expliciet bewezen, maar er zijn tekenen, door wetenschappers vastgesteld, die in deze richting wijzen.

Hoe weinig men ook nog weet over virus-sen of in het algemeen ziekteverwekkende kiemen, zo hebben in elk geval verschillende geleerden het standpunt verlaten, dat deze onder dezelfde omstandigheden altijd onveranderlijk zijn en tot dezelfde resultaten leiden.

Bovendien komt hierbij nog, zoals o.a. door Alexis Carrel, maar ook door vele anderen, is aangetoond dat er bij de mens een bepaalde morele gevoeligheid moet bestaan willen zij de bij het virus behorende ziekte veroorzaken. Een frappant voorbeeld hiervan is een duitse geleerde die als proef een flesje cholerabacillen opdrong en daar absoluut geen nadelige gevolgen van ondervond.

Maar er is meer: geleerden hebben aangetoond dat bacteriën die in lage organismen geen ziekte veroorzaken, dit wel doen in hogere diersoorten en bij de mens. Dr. Hadley van de Universiteit van Michigan vond dat in één en dezelfde cultuur organismen van uiteenlopende potentie voor het veroorzaken van ziektes kunnen bestaan.

Ja, er zijn zelfs z.g. „zieke” en „gezonde” bacteriën, d.w.z. met minder of méér energie, alle afkomstig van een bepaald soort vlieg, die aan winterslaap doet, waarbij alleen de bacteriën van de z.g. ontwaakte vlieg koorts veroorzaken, zoals door proeven is aangetoond.

De hierboven geschetste filosofie legt een schakel tussen vaccinaties en het voorkomen van suikerziekte. Zij verklaart dit als volgt: bij het optreden van infectie door een wond, snellen de natuurlijke afweerkrachten van ons bloed te hulp om de infectie tegen te gaan. Bij vaccinatie is dit niet mogelijk omdat er direct vreemde stoffen in het bloed zelf worden ingespoten.

Twee geleerden, één in Warschau (Dr. Funk) en één in Amerika (Dr. Bergey v. d. Universiteit van Pennsylvania – ontdekten dat het bekende middel insuline in twee substanties gespleten kan worden, waarvan de ene een hormoon is (waarvan men de werking nog niet begrijpt, maar waarvan vastgesteld is dat, als het bij konijnen wordt ingespoten, het konijn juist suikerziekte krijgt) terwijl het gehele middel als zodanig wordt gebruikt om een bepaald suikerevenwicht in stand te houden (waarbij onbekend is waar die overtollige onverwerkte suiker blijft).

Mens en dier

Wanneer alles wat leeft zó met elkaar verweven is, moeten we dan maar ineens een kruistocht beginnen tegen vivisectie en vaccinatie?

Ik meen van niet want de medische wetenschap heeft nu eenmaal zó lang deze weg bewandeld, dat deze, ook door goedwillende artsen, niet ineens omgebogen kan worden. Maar het zou goed zijn eens te onderzoeken of er werkelijk een samenhang tussen vaccinatie en bepaalde ziektes bestaat. In elk geval zou men overbodige vaccinaties (zoals het inenten van kinderen

Twentse H.V.O. loopt als een trein

In het Oosten gaat het crescendo met het Humanistisch Vormingsonderwijs.

De Twentse cursus voor humanistisch vormingsonderwijzen draait dan ook op volle toeren.

Op de foto een diploma-uitreiking:

Van rechts af: Annie De Vries-Broeयर, penningmeesteresse H.V.O.-kommissie, E. Dinant ten Brinke, de nieuwe gediplomeerde, H.V.O.-funktionaris W. Koop-

mans, de „reizend ambassadeur”, drs. H. T. Sie Dhian Ho, cursusleider en Ine Harberink-Getkate, secretaresse H.V.O.-opleiding Twente.

Inmiddels is 11 december een nieuwe groep van 31 cursisten van start gegaan om aan de stijgende vraag naar H.V.O. van openbare scholen tegemoet te komen.

H. T. Sie Dhian Ho

tegen mazelen, een normale kinderziekte) kunnen nalaten.

Voorts zou men, wat de vivisectie betreft, in elk geval dierproeven ten behoeve van de cosmetische industrie kunnen afschaffen, en, wat de geneeskunde betreft, kunnen bedenken dat de grote voorganger van de officiële homeopathie, Dr. Hahnemann, proeven op zichzelf toepaste. En de uiterst belangrijke, voor de mensheid zegenrijke ontdekking van de anesthesie is door Dr. Morton zonder dierproeven tot stand gekomen.

Dr. Barnard heeft niet geschroomd om voor het redden van een mensenleven bavianen op te offeren. Daarmee bevindt de medische wetenschap zich op een gevaarlijke weg, want bij werkelijke eerbied voor het leven is het niet alleen vanzelfsprekend dat wij geen mens doden om met het hart van de donor een ander mensenleven te redden, maar zou dit ook vanzelfsprekend moeten gelden voor het doden van hoog ontwikkelde zoogdieren zoals apen.

Dit laatste feit spreekt misschien het meest tot onze verbeelding, s.v.p. niet op een sentimentele manier, want met goede bedoelingen zonder kennis wordt niets opgelost. Wij zouden misschien kunnen proberen de theorie van het alles doordringende leven als een werkhypothese te aanvaarden en op grond daarvan ons standpunt in het leven ten opzichte van de eerbied daar-

voor te bepalen.

Zeker is dat, als deze hypothese waar blijkt te zijn, de mensheid de rekening gepresenteerd zal worden in de vorm van ongeneeslijke of chronische ziektes.

Met welke goede bedoelingen ook, wij kunnen niet ongestraft voortdurend tegen de natuur ingaan.

Annette Stuivinga

Spuitsbussen

Opnieuw is de discussie opgelaaaid over het al dan niet verbieden van spuitbussen met gevaarlijk drijfgas. We zullen al een stukje verder zijn als op elke bus wordt aangegeven wát er nu eigenlijk in zit. Een maatregel, die de Consumentenbond al jaren voor allerlei produkten bepleit, maar tot nog toe met weinig succes.

Als het kwaad van de spuitbus onmiddellijk zichtbaar werd, zoals op nevenstaande tekening, bestond er geen probleem. Maar het drijfgas oefent zijn (eventuele) kwalijke werking pas tien jaar later uit – en treft daarbij veelal onschuldigen. Red.

Sprookjes van de menselijke onbeholpen- heid

Zou alles allemaal begonnen zijn – ooit – met die ene gigantische knal, waarvan de geleerden nu spreken. De „big boom”, de oer-explosie van kosmische afmeting waardoor o.a. ons sterrestelsel is ontstaan?

Het is een sterk verhaal, maar daar zijn er meer van. Eentje die eraan doet denken, maar heel wat ouder is dan deze nu gangbare astro-fysische theorie, is de scheppingsmythe van de Noord Amerikaanse Omaha-indianen.

Daarin waren de mensen vroeger lichaamloze gedachten die in de ruimte zwommen. Trieste schimmen, rusteloos, maar vergeefs zoekend naar een echt bestaan; totdat op zekere dag een rotsblok boven het water uitrees, met verschrikkelijk geraas openbarstte, in vlammen omhoog schoot, waardoor lucht en land ontstond waarop plant, dier en mens hun eigen vorm konden krijgen.

Een Chinese scheppingsmythe verhaalt hoe de god Pan-Koe voortkwam uit een chaos die de vorm van een ei had. Hij verdeelde die chaos in Jin (de aarde) en Jang (de hemel) en uit delen van z'n eigen lichaam ontstonden levende wezens en elementen van de kosmos.

In een Hindoeïsche mythe splitst de tweeslachtige god Poroësja zich en uit de omhelzende vereniging van z'n eigen helften ontstond de mens.

In het christendom waar ons dagelijks leven zo van is doordrenkt, was één woord van God al genoeg om de wereld te scheppen.

Dat klinkt nauwelijks opmerkelijker dan de Japanse scheppingsmythe, waarin de god Izanagi zijn met juwelen bezette speer in de mist stak en zachtjes in het niets roerde. Dat maakte een zacht klonterend geluid: koworokoworo. Toen-ie zijn speer eruit trok droop er een druppel pekkel af. Dat werd een eiland, waar hij met z'n goddelijke zus opstapte en daar deed wat bij ons in de wet verboden is tussen broer en zus. Uit hun derde paring kwamen de acht eilanden van Japan voort.

Chinese scheppingsmythe. Het ontstaan van Jin (aarde) en Jang (hemel). Illustratie uit het boek van de maand, dat door Casper Vogel lovend besproken wordt.

Een prachtig verhaal (dat nog veel verder gaat), zoals er honderden en honderden prachtige mythische verhalen zijn.

Sprookjes, verzinsels, dagdromen, uit de tijd dat de mensheid in z'n kinderschoenen stond. Waarheden beleefd in de fantasie, opgeroepen werkelijkheid, eenvoudige weg door de vertelling zelf, door de overdracht en door de rituelen, die telkens maar weer herinnerden aan de voorstellingen die mensen zich maken. Zo lang als we maar kunnen nagaan.

Vier miljoen jaar al schijnt de mens er te zijn, misschien nog wel wat langer. Pas na 152 duizend jaar geleden – denkt u even na hoe lang dat geleden is – vinden we de eerste tekenen van ritueel of mythisch denken.

Later komen er duidelijker voorstellingen, in de grotten van Lascaux bijvoorbeeld, toch altijd nog zo'n 10 duizend jaar terug.

Sinds bij mensen sprake kan zijn van bewust-zijn, heeft datzelfde bewust-zijn voorstellingen gemaakt. Beeldende voorstellingen die gedachten tot uitdrukking brachten. Belevingen, kun je beter nog zeggen, omdat erin uitgedrukt werd hoe het leven ervaren werd. Het leven (welteverstaan) als totaliteit; voorbij het directe en onmiddellijk waarneembare.

Zolang mensen bestaan hebben ze niet kunnen leven met de gedachte aan het duister dat ze voortbracht en dat ze opwachtte. De reis, de voortgangsgedachte waarin zo menigeen zich al zoveel eeuwen herkent, moet altijd kennelijk weer worden voorzien van start en finish, vertrekpunt en vóórliggend doel, om een gevoel van onmacht en verlamming te voorkomen.

Waarheid of mythe?

Of mythen nog letterlijk worden opgevat, of meer gelden als richtingaanwijzers naar verborgen betekenis, is minder essentieel.

Ook niet of mythisch denken kenmerkend is voor menselijk denken in zijn kinderlijke stadium, zoals sommigen tegen het eind van de vorige eeuw gingen denken.

Wat van belang is, lijkt me, is dat het magisch denken waarmee mythen gevormd zijn, dat creatieve denkproces, de waarneembare werkelijkheid met bedachte werkelijkheid aanvult, zodat de mensen hun ruststand bereiken. In alle tijden maakten en maken mensen mythen om op adem te kunnen komen. Om de angst te verdrijven.

Ook vandaag zijn er overal mythen.

De rustgevend voorstellingen, die mensen zich eigen maken, en die ze beleven als redende realiteit. De mythe van het gelukkige huwelijk, van de geslaagde carrière, van de welzijns werkers en probleemoplossers, de mythe van de jeugdigheid, van het bereikbare geluk, de mythe ook van de werkende, geëmancipeerde vrouw, net zo goed als de mythe van de biologisch-dynamische kruidentuin.

Onze mythen-van-vandaag hebben eigenlijk niet veel anders tot taak dan die prachtige verhalen over ontstaan en vergaan van leven en wereld die ik in het begin bedoelde: **illusies tot werkelijkheid roepen.**

Sprookjes van de menselijke onbeholpenheid.

Ik heb ze gelezen in een werkelijk heel erg prachtig boek: „Mythen van de mensheid”. Als boek van de maand kost het tot/m 8 januari f 32,50 (daarna f 59,50) en biedt voor die prijs meer dan 300 grote bladzijden met – naar thema's gegroepeerde – mythen van alle wereldkulturen, voorbeeldig ingeleid en toegelicht, en voorzien van een eindeloze hoeveelheid vaak in prachtige kleuren uitgevoerde illustraties.

Eén mythe nog (om te besluiten) die ik zelf zo mooi vond, vooral omdat hij bij uitzondering de scheppingsvragen openlaat.

De Kabyle Berbers uit het Djoerdjoerage-bergte ten oosten van Algiers zeggen eenvoudig dat de eerste mensen een paar zonder leeftijd was. Ze maakten ruzie om een put en hadden gemeenschap diep onder de aarde, als het ware buiten de tijd.

Hun vijftig dochters en vijftig zonen klommen naar boven en bereikten het aardoppervlak.

De vijftig meisjes kwamen het eerst boven. Ze zagen de planten en vroegen: Wie heeft jullie gemaakt? De planten antwoordden: „De aarde”.

De meisjes wendden zich om, bukten zich en vroegen de aarde: „Wie heeft je gemaakt?” De aarde rommelde en verklaarde: „Ik ben hier altijd geweest”.

De nacht viel en voor het eerst zagen de meisjes daarboven de maan en de sterren glinsteren. Ze riepen: „Wie heeft gemaakt dat jullie – maan en sterren – zo hoog boven ons en boven de bomen staan? Zijn jullie misschien degenen die ons gemaakt hebben?”

De meisjes bleven maar roepen en dergelijke vragen stelen, maar de maan en de sterren waren te hoog om ze te kunnen horen of antwoord te geven.

Casper Vogel

(Bovenstaande tekst is ontleend aan de radio-uitzending van het H.V. op 4 december 1977).

Hoogezand-Sappemeer

Vrijdag 13 januari komt drs. R. A. P. Tielman voor onze gemeenschap spreken over de relatie tussen gemeentepolitiek en humanistische activiteit. Een zeer actueel onderwerp met het oog op de komende gemeenteraadsverkiezingen.

Plaats: wijkcentrum De Kern.

Aanvang om 20.00 uur.

Koffie-ochtenden met handenarbeidstechnieken (weven, kleien etc.) worden geregeld door Thera v.d. Wardt, tel. 05980-98307.

Amersfoort e.o.

Op 12 januari komt de vrouwengroep bijeen ten huize van mevr. Adolfse, Fluitkamp 11, Hoogland.

Op 21 januari vindt de uitgestelde nieuwjaarsbijeenkomst plaats in de Eemgaarde, Dorresteinseweg 49, in de Recreatiezaal te Amersfoort. Aanvang 20.00 uur.

Deze gemeenschap maakt voorts attent op de mogelijkheid bij het gemeentehuis een wijziging van kerkgenootschap op te geven.

Daarvoor zijn zelfs speciale formulieren aanwezig.

Vooraf ouderen onder onze leden kunnen van huis uit nog een kerkelijke binding hebben, althans op papier. Als u of uw ouders dat nooit gewijzigd hebben, blijft u altijd als RK of NH enz. in het bevolkingsregister. Ten voordele van misschien de

J. Kroos, geestelijk raadsman van het H.V. bij de inrichtingen van justitie te Leeuwarden en Veenhuizen, organiseerde samen met het bestuur van de gemeenschap Drachten een regionale nieuwjaarsbijeenkomst.

U bent welkom in de „LAWEI” op zaterdag 7 jan. '78 om 11 uur 's morgens. De bijeenkomst duurt tot plm. 4 uur nam.

Opgaven graag tevoren bij mevr. Batstra, Uithof 76 te Drachten of bij mevr. Kuiper, Moezel 12, tel. 05120 - 18730.

Voor het programma van die dag zie de vorige Humanist van 15 dec.

confessionele groepen, die zich bijv. voor de bouw van een chr. school kunnen beroepen op een hoog percentage christenen in de burgerlijke gemeente...

Den Haag

Zondagmiddag 8 januari begint om 2 uur de nieuwjaarsbijeenkomst in het human. centrum aan de Laan Copes.

Behalve onderlinge gedachtenwisseling zal ook aandacht worden gegeven aan één van de pijnlijkste vraagstukken van deze tijd (aldus „kontakten”, het blad van Den Haag e.o.) n.l. **Het probleem van de Palestijnen.**

Tevens zal een film van Jan Visser worden vertoond „De droom”, na ingeleid te zijn door W. J. H. Bouma, sekretaris van de reklasseringsraad.

„Voor de één een droom,

Voor de ander een nachtmerrie”, zo schetste een radiocommentator het conflict in het Midden-Oosten.

Bussum e.o.

Zondag 8 jan., 10.30 uur Contactgroep ten huize van mevr. J. F. Engel-Hoogbeem.

Vrijdag 20 jan. 20.15 uur „Samen luisteren naar muziek”, Koningslaan 42, ten huize van de hr. J. Woldringh. Tel. 02159 - 12985.

Ila Schoutsen geeft in Laren-Blaricum (waarschijnlijk) een cursus gespreksleiding op vier donderdagavonden in februari. Opgaven (lid van het H.V. zijn is niet verplicht) of inlichtingen bij Mariët de Jong, Houtweg 6 in Laren. Tel. 02153 - 83383.

Israël en de Palestijnen

Het wordt tijd dat het H.V. eens een gefundeerd standpunt inneemt m.b.t. het Midden-Oosten-probleem.

Een aantal compromisloze politici, die bovendien de religie in politiek opzicht hanteeren, kunnen in dit gebied een nieuwe wereldoorlog veroorzaken, waar we allemaal het slachtoffer van kunnen worden.

De positie van het Palestijnse volk, dat al dertig jaar het kind van de rekening is, en dat thans na de stappen van Sadat en Begin opnieuw tussen wal en schip dreigt te geraken, moet ons ter harte gaan.

Zijn wij voorstanders van een gescheiden

ontwikkeling van de Israëli's enerzijds en de autochtone bevolking van Palestina anderzijds, of willen wij ten einde een duurzame vrede in het M. Oosten te bereiken, ten gunste van een nieuw Palestina, een **seculiere staat op democratische grondslag**, waarbinnen de joodse bevolking van het huidige Israël en de Arabische Palestijnen als gelijkwaardige burgers kunnen samenleven, zonder diskriminatie?

Indien de Arabische Palestijnse bevolking in Israël wordt gediskrimineerd, indien de overige oorspronkelijke bewoners, die ofwel als vluchtelingen in de Arabische wereld leven, ofwel onder Israëli's bezetting staan, bewust worden uitgesloten van de samenleving in Palestina, waarin verschildt deze zionistische politiek van gescheiden ontwikkeling dan eigenlijk van het Zuid-afrikaanse apartheidssysteem? In dit licht bezien had al lang een telegram van dezelfde strekking als gepubliceerd in de „Humanist” van 1 nov. j.l. (p. 2), waarin bij de Republiek van Zuid-Afrika, krachtig werd geprotesteerd tegen de „diskriminerende maatregelen”, eveneens aan de heer Begin verstuurd moeten worden.

Waar staat het H.V. in deze?

Blijft het zwijgen, of kiest het overeenkomstig onze beginselverklaring voor een **open seculiere democratische staat Palestina?**

Hoek van Holland, W. A. Abrams

Ter verdediging van de Democratie

In de serie „RORORO AKTUEEL” heeft de Rowohlt Taschenbuch Verlag een bundeltje „Brieven” gepubliceerd geschreven door ongeveer 30 vooraanstaande Duitsers naar aanleiding van de terroristen- en sympathisanten-debatten in de Bundesrepubliek.

Het schriftje omvat 185 bladzijden, kost DM 6,30 en kan worden besteld onder RORORO nr. 4191.

De inhoud van deze brieven moet een ieder die zich bezig houdt met dit probleem interesseren. Om slechts enkele namen te noemen van de auteurs: C. Amery, H. Böll, H. Gollwitzer, J. Habermas, W. Jens, S. Lenz, A. en M. Mitscherlich, D. Sölle, K. Staack, M. Walser, G. Grass. Er is ook een verklaring van de Duitse „Humanistische Union” in opgenomen. Voor wie de Duitse taal geen te grote moeilijkheid betekent kan ik deze „Briefe zur Verteidigung der Republik” ten zeerste aanbevelen.

Amersfoort, O. Birman

Bericht aan abonnees (niet-leden).
Vanwege de sterk gestegen kosten zijn wij genoodzaakt de abonnementsprijs van Humanist te verhogen tot f 20,- per jaar, met ingang van heden 1 jan. 1978. — H.B.

Ouders van homofiele kinderen praten met elkaar

In het voorjaar van 1978 worden er ontmoetingsdagen georganiseerd voor ouders van homofiele kinderen. Dat is al een paar maal eerder gebeurd, en niet zonder succes. De laatste maal, begin 1977 in Groningen, is het duidelijk geworden dat er aan dit soort dagen een grote behoefte bestaat. Ouders blijken steun bij elkaar te vinden in het soms moeilijke proces van het verwerken en het aanvaarden van de homoseksualiteit van hun zoon of dochter. Door gesprekken met elkaar ontdekt men dikwijls dezelfde vragen bij andere ouders. Bovendien vindt men vaak een mogelijkheid om weer wat meer voor hun kinderen te gaan betekenen. Ook na de dag in Groningen zijn verschillende ouders nog regelmatig bij elkaar gekomen.

De WERKGROEP ONTMOETING OUDERS VAN HOMOFIELE KINDEREN organiseert ontmoetingsdagen in Leeuwarden op 4 februari, in Groningen op 18 februari en in Nijmegen op 25 februari a.s.

Deze groep nodigt u nu van harte uit voor een van deze bijeenkomsten, waar onder andere een forum van deskundigen zal ingaan op vragen van de deelnemers. U kunt zich inschrijven via postbus 144 in Groningen. Vermeldt u dan ook naar welke bijeenkomst u wilt.

Inlichtingen kunt u krijgen: voor Groningen, tel. 050 - 260173 voor Leeuwarden, tel. 05662 - 1481 voor Nijmegen, tel. 080 - 555298 en vrijdagsavonds en zaterdagavonds van 20.00 tot 23.00 uur tel. 080 - 233717. Per deelnemer wordt een onkostenvergoeding gevraagd van f 7,50, die u op de dag zelf kunt voldoen. Na uw aanmelding krijgt u alle verdere informatie thuisgestuurd.

Werkgroep ontmoeting ouders van homofiele kinderen, postbus 144, Groningen. Eventuele nadere inlichtingen kunt u verkrijgen bij Erik Vossen, postbus 117 te Cuyk, tel. 08859 - 15435.

Radio-programma H.V.

Zondag Hilversum I, 9.30-10 uur.

Zondag 8 januari
„Binnenste buiten”
Schuld; waar komt dat gevoel vandaan?
Een verkenning waarbij voor iedereen „bekende” gevoelens binnenste-buiten worden gekeerd.
Samenstelling: Jetske Mijs.

Zondag 15 januari
„Magazine”
Rina Spigt

T.V.

„Tijd voor de dood . . .”
Zondagavond 15 januari zal vóór het late journaal, ongeveer 22.35 uur, een herhaling plaats vinden van de TV-film over Vrijwillige Euthanasie.
Na de eerste uitzending op 15 mei 1977 kwamen meer dan 160 telefonische reacties binnen bij de centrale die door het Humanistische Verbond en de Stichting Korrelatie was ingericht.

Humanist

waarnemende redactie vanaf 1 jan. 1978:
Jan de Leede en Casper Vogel
Gedrukt op kringloop-papier bij Lumax, Utrecht.
Redactie-adres: Hum. Verbond, Oude Gracht 152, Utrecht. Tel. (030) 31 81 45.
Abonnementsprijs voor niet-leden: f 20,- per jaar t.n.v. Humanistische Pers, postgiro 58, Utrecht.

Milieubescherming (op z'n Amerikaans)

In het tijdschrift van de American Ethical Union (AEU reports aug. '77) wordt aangeraden, de keuken milieuvriendelijker in te richten.

Hoe?

Aanschaffen van een vaatwasmachine. Daardoor wordt het n.l. mogelijk gemaakt, om voortaan afwasbare kopjes en borden te gebruiken, inplaats van drie maal per dag alle serviesgoed weg te gooien.

Waarschuwing

In het noord-veluws dagblad van 14 dec. j.l. waarschuwt de Nederlandse vereniging tot bevordering van de zondagsrust en de zondagsheiliging tegen bepaalde zakagenda's 1978.

Waarom?

Omdat de zondag daarin als laatste dag van de week is ingedeeld. Dat is een ontkenning van de Opstandingsdag van Christus, want de zondag is de eerste dag van de week . . .

Red.

Het Humanistisch Verbond

vraagt

een part-time medewerker(ster) voor wetenschappelijk werk.

Taak:

Uitvoerende werkzaamheden van de gelijknamige taakgroep.

Verelsten:

- een universitaire opleiding (bij voorkeur in een maatschappijgerichte studie, zoals rechten, geschiedenis, sociale wetenschappen, psychologie, e.d.)
 - wetenschappelijke belangstelling en organisatorische bekwaamheid
 - humanistische gezindheid
 - woonachtig in Utrecht of omgeving.
- Een deel van de werkzaamheden, die circa 10 uur per week in beslag nemen, kan evt. thuis worden verricht.

Honorarium: f 600,- per maand.

Nadere telefonische inlichtingen zijn verkrijgbaar bij J. de Leede (tel. 02155 - 12843).

Schriftelijke sollicitaties worden gaarne ingewacht door: Directeur Humanistisch Verbond, Oudegracht 152, (Postbus 114) te Utrecht.

Italiaanse begrafenis

De priester heeft zijn goed en kwaad gewogen en 't goede werd bij hoger mededogen het meest bevonden, en zijn kwaad gering. Een brave tapper sloot voorgoed zijn ogen.

Vier trouwe klanten droegen 's tappers kist met fraai beslag en donker gevernist, en met het O.G.N., zijn initialen, opdat aan 't eind zich de engel niet vergist.

Ottavio, wij stonden aan zijn groeve, wanneer hij dronk was 't andren ten behoeve: een goede tapper kent zijn eigen wijn, en die te drinken is de beste proeve.

Daar waren kinderen, vrouwen die gedwee de gerla dragen, hoeders van het vee, en vele tappers die elkanders klant zijn, en allen brachten geur der bergen mee.

Geur van gewas en geur van melk en brood, van rook en run, en geur van de open schoot der aarde, geur van zweet en geur van zorgen, van dieper leven geur, geur van de dood.

Op 't kleine kerkhof aan het steil ravijn Ontmoeten geur van wierook en van wijn elkaar zo vredig, dat door God geroken de tapkast en het altaar eender zijn.

(uit: Kwatrijnen ter nagedachtenis van Ottavio Garbani Nerini, door Joh. Weiland † 1976)